

Anul V. Aiud, 24 Octomvrie 1929.

No. 43.

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean
și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal cu excepția lunilor Iulie—August.

UN NUMĂR 3 LEI.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘIU

COLABORATORI:

I. Aldea, Ier. Ciungan, I. Erezu, I. Dobre, A. Dvulea, P. Petringenar,
A. Popa, Elena Dr. Stoianovici, I. Raica, T. Trifa, V. Zdrenghea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitetele școlare și
partic. 180 lei. Redacția și Administrația la Aiud, strada Unirii 46.

Ochiul în serviciul scris-cetitului.

Multora li-se va părea curios, că mi-am ales acest subiect pentru articolul de față. Se va obiecționa: dar bine, nu e firesc ca ochiul să fie neapărat în serviciul scris-cetitului? Oare nu fiecare învățător se folosește de ochiul elevului la predarea acestui obiect? Atunci de ce să se vorbească despre el deosebit?

Eu susțin totuși că ochiului nu i-se dă destulă atențiune la predarea acestui obiect.

În praxa cea învățătorescă de 27 ani am asistat la nenumărate lecțiuni practice de scris-cetit și am ajuns la convingerea, că partea mea mai mare dintre colegi *nu știu disciplina ochiul elevului*. Pentru a dovedi acest lucru voi arăta câteva exemple:

1. Dați o carte cu chipuri unui băiat de 6^{1/2} ani și veți vedea că frunzărește prin ea dela început până la gătat în modul cel mai *superficial*, iar dacă îl vei întrebă în urmă că ce a văzut în ea îți va răspunde că a văzut „multe chipuri frumoase:“

2. Un învățător predă un cuvânt normal pe care îl scoate din o propozițiune iar pe aceasta din o poveste. Il descompune în sunete, din ele formează iar cuvântul, scoate la iveală sunetul cel nou, apoi litera cea nouă, se celește cuvântul normal iar când să treacă la combinarea ei cu alte litere pentru a da un cuvânt nou, atunci urmează policleala. Pentru ce? *Pentru că ochiul n'a stat îndeajuns în serviciul scris-cetitului.*

Am văzut cum un coleg a predat o literă mare în decurs de o oră, vorbindu-le, spunându-le o poveste în care un nume cu aceeași literă mare ocura des, celindule apoi lecția din carte, dar numai ceace trebuia făcut, n'a făcut: să pună oădică pe 10 copii să scrie acea literă pe tablă, să-i pună pe toți s'o scrie pe tăblițe, și informa ei scrisă și în cea lipărită; rezultatul a fost slab.

3. Dacă în clasă I. primară nu i-s'a dat atențiunea cuvenită ochiului, n'a fost adeca disciplinat, atunci în celelalte clase putem să facem lecțiunile cele mai frumoase de celire: enarându-le conținutul sau scoțându-l prin întrebări, făcând aprofundări de totfelul ș. a. totuși lecțiunea înșasi va fi celită de către elevi cu greșeli grosolane, cari îl fac pe învățător să dispereze, să creadă că copiii acelui sat sunt niște leneși mari cari acasă nu pun mâna pe carte de loc, și în aceasta caută el cauza principală a nereușitei unei lecțiuni de celire. „Și atunci să vezi în ora următoare la „ascultare“ o lecție agitată de celire: În carte stă: „acela“, copilul va celi: „acesta“; în carte stă: „îndărăl“. copilul va celi de trei ori: „înapoi“; în carte stă: „observându-l“, copilul va celi: „obeservându-l“ dacă nu va zice cu totul tot altceva. Cauza? *Technica cetitului n'a fost bazată pe organul ei principal, pe ochiu, ci mai mult pe rațiune.*

Acum pare că văd pe mulți zâmbind ironic, la această afirmațiune a mea: Cum? vor zice unii, d-ta nu dai întâietate rațiunii?

Răspund categoric: Nu! Eu la scris-cetit dau întâietate ochiului. Doriți exemple? Vă dau câteva:

Voim să învățăm pe un băiat să meargă cu bicicleta. Dacă îi vom vorbi despre ea ca un mijloc de comunicațiune mai repede, dacă îi vom vorbi despre cauciucuri, despre raportul dintre cele două roate dințate etc. și-i vom zice: Acum urcă-te pe ea, apoi mai mult ca sigur că băiatul nostru va cădea de pe ea. Dacă însă, — fără a-i vorbi despre toate acestea — îl vom așeza binișor pe ea, îl vom purta un timp oarecare, e sigur că băiatul încetul cu încetul își va ști ținea echilibrul și va merge și singur.

Un alt exemplu: Dacă la *Desemn* voim să desemnăm *masa* și vom vorbi despre ea per longum et latum, despre tâmplar de asemenea, ba vom vorbi chiar și de perspectivă, umbră și lumină și-apoi vom zice: acum desemnați-o și voi desigur desemnul va eși sub toată critica. Cu totul alt aspect va avea acel desemn dacă învățătorul va desemna-o el mai întâia și în decursul desemnului va vorbi despre perspectivă, umbră și lumină.

Din aceste două exemple se vede că rațiunea rămâne pe planul al doilea. Tot-așa stă lucrul și la scris-celit. Dacă tehnica lui a fost bună în cl. I, atunci și în cele următoare celitul din ce în ce va deveni mai fluent, mai curgător.

Eu am demonstrat la o conferință învățătoarească rolul ochiului la scris-celit, cerând colegilor de față să-mi dicteze cuvinte cât de lungi în limbă, pe cari apoi le-am scris pe tablă. Iată ce mi-au dictat:

Nabuhodonosor

Popocatepel

inexpropriabilitate.

5 copii din clasa I (era prim. Februarie în Sebeș) au stat afară din clasă, așa că n'au auzit nici un cuvânt din cele dictate de colegi. I-am chemat unul câte unul în clasă și toți 5 au celit fără greșală aceste cuvinte pe cari ei nu le mai auziseră niciodată.

Ce dovedește aceasta? Că tehnica celitului a fost bună, bazată pe o disciplină severă a ochiului. Dacă

această tehnică era bazată numai pe rațiune, atunci copiii s'ar fi poticnit total la toate cuvițele.

În articolul următor voi arăta mai amănunțit cum se poate pune ochiul în serviciul scris-cetitului.

Vasile Zdrenghia
inv.

Necesitatea pentru învățătorul tânăr de a păstra oarecare rezervă față de frunțașii satului, până le cunoaște sufletul.

Începutul anului școlar. O mulțime de colegi tineri, cu mari forțe de muncă, însuflețiți și cu visuri și idealuri frumoase construite pe băncile școlaei, pășesc pentru prima dată pragului și pășesc pentru prima dată într'o altă lume, care li-se va părea mai mult sau mai puțin ciudată și cu totul altfel de cum au trăit-o ei din cărți.

Cunoștințe de felul cum trebuie să te porți prima dată când pășești în țarină, școala dă și nu prea și de cele mai multe ori tânărul învățător se găsește foarte dezorientat, întâmpină greutăți — fie din nepricepere, fie din diferite alte motive — și iată-l deodată decepționat și privind cu cea mai mare deziluzie, cum i-se clatină și se dărâmă toate planurile ce i-se păreau ieri artistic alcătuite.

Către colegii, cari din diferite motive își schimbă comunele și mai ales celor noi — cărora le-a ajutat Dumnezeu că-și ia post — îmi adresez aceste câteva rânduri.

Mulți poate vor avea norocul să propoveduească litera cărții, să samine sămânța înțelepciunii, în ogoare cât de cât scormonite și mulți poate vor avea de-ocamdată nenorocul, să găsească un teren de favorabil și asta din mai multe puncte de vedere; fie că i-s'a creiat de antecesorul o situație nefastă, fie conducătorii comunei nu-și înțeleg menirea lor — cum deseori se întâmplă — și în loc să te vadă bine și să-ți dea un pic de ajutor, ți se arată fățiș aproape de la început contra. Nu pierd însă din vedere a menționa, că sunt puține cazuri de acestea tipice; dar totuși sunt. Și pentrucă veni vorba despre așa ceva, fie-mi îngăduit a înșira numai în câteva cuvinte pățania unui coleg.

Doar terminase școala. Își alesese o comună din județul... Tânăr, însuflețit și dornic de muncă, își strănse într'o zi pe ai

săi la piept și plecă la sfânta-datorie, căci se apropia începutul anului școlar.

În seara zilei următoare, se trezi pe niște meleaguri pe care numai umblase, dar care — nu știu de ce — îi plăceau, și pe cari se simțea așa de bine.

Se înegurase și el intră în satul în care trebuia să răspândească lumina. Abia cândajunse în mijlocul satului se gândi. „Unde să rămân în noaptea aceasta?” Și tot el îl găsi ca cel mai indicat pe preotul satului. „Bate și ți se va deschide” a zis Domnul Isus Hristos, și cu speranțe frumoase a mers acolo. „Apoi, cu ii trebuie cameră, să-și caute” i-s'a răspuns. Nu putea la început să-și dea seama dacă lui i-a vorbit sau altuia. În cele din urmă, îi fulgeră prin minte ideea că „astăzi bați și ți-se închide”, scoase un ușor suspin și ieși...

— Ierte-mă cinstiții preoți căci n'am nimic cu dânsii, ba chiar susțin, că departe de mine gândul, ca dintr'un caz așa de izolat să dau o generalizare, mai ales gândindu-mă, că am întâlnit mulți cari merită laude, pentru străduința, sprijinul și concursul ce-l dau când li-se cere.

Dar se revenim. Unde-i sunt visurile și planurile lui frumoase? Dacă nu-i s'ar fi întâmplat mai târziu și poate altceva asemănător.

Ce va trebui să facem? Niciodată nu știm cu ce oameni avem de a face în noul nostru sat. Mă gândesc când spun aceasta, la fruntașii satului, căci în primul rând cu ei ai de lucru. Natural, au să meargă treburile poate ușor de tot când vom cunoaște pe fiecare în parte, dar ce facem până atunci?

Nu găsesc altceva mai bun de făcut, decât câteva zile, — după împrejurări — săptămâni chiar, la început, să stai un pic retras, să vorbești puțin, să ascuți numai și să cauți să studiezi cât mai mult sufletul ori căruia dintre fruntașii satului, cu cari vii în contact. N'ai să-l poți cunoaște bine de la început, dar cât de puțin și tot îți va prinde bine. Fii cât se poate de prudent. Fă în așa fel ca prin maximum de eforturi să-ți creiezi minimum de obligațiuni. Cu cât te știi mai puțin obligat față de cineva cu atât îți este mai ușor și vice-versa. Nu pierde nici o ocazie — când ți-se ivește, de a căuta să cunoști pe fruntașul cu care mână'n mână trebuie să lucrezi. Nu socotesc rău, să ajungi până acolo, încât să refuzi și unele invitațiuni ce eventual ți-s'ar face. N'are să fie nimic într'asta, te vei scuza mai târziu de va fi cazul.

Ca începător, îi foarte firesc să-ți lipsească multe lucruri, dar e mai preferabil să duci lipsă, decât să imprumuți ceva de la un om pe care nu-l cunoști și care poate mai târziu știindu-a obligat te va privi alt fel. E bine — dacă se poate — să ajungi chiar până la mari eforturi la început și să nu faci nici

un pas ce socotești c'ar fi în dauna ta, până ce nu cunoști bine pe frunțașii satului, și reușești să le capeți un pic de încredere.

Numai atunci când ai cunoscut din diferite ocaziuni suflul fiecăruia, când știi ce fel de medicament să servești fiecăruia când ți-ai format un plan de conducere care să cadreze cu mentalitatea de acolo, când știi așa dară cum trebuie să te porți cu unul și cum cu celălalt, când ți-ai căpătat și încrederea, stima și simpatia lor, numai atunci apropie-te mai mult de ei roagă-i îndeamnă-i, sfătuește-i, și mai mult decât sigur că-ți vor veni într'ajutor oricând și vei putea face multe, căci ei sunt în mic comuna în mare.

Contrariu e posibil ca de la început să se ivească neînțelegeri — și ca o urmare firească — să-ți fie contra ori în ce împrejurare și oricând și să-ți zădărnicească planurile frumoase ce-ți faci, căci așa ceva, e ușor de făcut și li se va face, oricare ți-ar fi vocația și oricare ți-ar fi sentimentele frumoase de care ești animat.

Gh. Popescu.

2 Oct. 1929. Măgina.

Creiați școlael active, condițiile dezvoltării ei integrale.

XV.

„Intr'un licărit de privire, într'un gest al mâinii, într'o vibrație de glas, — a zis profesorul N. Iorga, — e mai multă pedagogie decât în cel mai perfect manual german — pentru Germani, nu uitați — cu câteva sute de paragrafi în litere de trei mărimi și cu o tablă alfabetică de o sută de pagini”.

Este licăritul ochilor, în care se scoate nuanța de înțeles a celor ce se predeau, se vede pătrunderea lui de ceea ce spune, chemarea sfântă la ceea ce propagă; vibrația glasului, care adaugă la vraja cuvântului și înlesnește pătrunderea inflexiunilor lui în sufletele lor; gestul mâinii care schițează viu pe hârtie, pe tablă, la lucrul manual, imaginea chemată a colora cu vieață lecțiunile ce predă.

Sunt gesturile iubirii sufletelor fericite de măreția unui rol, capabile de solidarizarea lor cu eternitatea, deunde porcede vieața, prin chiar opera ce-o săvârșesc. Acolo, unde această iubire respiră cu putere, se simte și necesitatea identificării individului cu individualitatea colectivă a națiunei lui, pentru potolirea setei de vieață.

Sunt talentele produse din instinctul de prosperare națională, pentru fortificarea geniului națiunei.

Ca popor cu o prea redusă tradiție culturală, avem puține talente, pentrucă cu talentul te naști, ori nu te naști, și nu poate

naște, dacă n'a avut din ce. Dar dacă n'avem talente, avem caracterele formate în luptele îndelungate cu vitregia vremurilor. Temelia lor este aceea iubire, care ne-a sporit spiritul de jertfă, ce ni se cerea. Flacăra iubirii, pentru iubirea nemărginită a celor ce s'au sacrificat pentru dreptate și adevăr, ne va inspira în toate lucrurile noastre în școală și afară de școală.

Christos a întemeiat biserica pe iubire, ca să-i deie viață și școala numai pe această temelie se va putea ridica ca școală a vieții.

Copilul este capabil de multă iubire, deunde așteptarea lui ca să fie iubit și vede dacă este iubit sau nu este iubit: în licăritul ochilor, în vibrația glasului, în gestul mâinii. Tratarea rece nu'l încălzește și pentru a-l atrage la acea activitate proprie prin care să se poată revărsa în afară din centrul eului său, îi trebuie căldura unor sentimente cu cari să și încălzească sufletul lui: căldura sentimentelor caracterelor și talentelor.

Dar dacă caracterele și talentele hotăresc soarta popoarelor, dacă prosperarea culturală a unui stat, este în funcție de calitatea personalului său didactic primar, datoria statului este să creieze puțința selecționării talentelor și caracterelor, pentru a-și putea înzestra acest personal cu elemente din ce în ce tot mai bune. Cariera învățătoriască să nu mai fie privită de nimenea ca un loc de refugiu pentru naufragiați, ci ca o carieră distinctă între celelalte, pentru importanța ei culturală și pentru esceptarea ei sub raportul retribuției materiale a învățătorilor.

(Va urma.)

A. Duilea.

Partea oficială.

No. 3423—1929

Obiect: *Examene de definitivat și inaintare.*

În temeiul ordinului No. 131.331—1929, Vă facem cunoscut, că Ministerul a dispus ca examenele de definitivat excepțional și inaintare ale învățătorilor, ce urma să se țină la 15 Octombrie 1929 și 25 Octombrie c. să se amane pentru data de 15 Noembrie a. c.

No. 3120—1929

Obiect: *Amânarea examenului de capacitate.*

În temeiul ordinului No. 121.275—1929, Vă facem cunoscut, că Ministerul a hotărât ca să nu se țină examen de capacitate pentru obținerea diplomei de învățători, în toamna anului curent, pentru absolvenții normaliști, care n'au obținut această diplomă și au dreptul după lege.

Revizor, M. Sasu

„Cooperativa Învățătorilor din județul Alba“ AIUD.
Librărie, Papetărie și Manufactură.

Domnule Director **!**
Învățător

Având în vedere încrederea în noi a școlarului cu onoare Vă atragem atențiunea asupra secției noastre de librărie, care este cea mai bine asortată cu toate manualele de învățământ și rechizitele de școală, — bine impregnate școlare.

Cumpărând direct de la editurile și fabricile cele mai însemnate, cantități foarte mari de tot soiul de caete, rechizite școlare și de birou, ne aflăm în plăcuta situație de a Vă vinde calități mult superioare, cu prețuri mai eftine ca ori unde.

Nu cumpărați deci de ori unde calități inferioare cu prețuri mari!

Cereți de la noi cu toată încrederea orice articol aparținător secției de librărie și pelângă, că veți fi servit prompt *spriginji și comerțul Român și Instituția care este și a D'Voastră.*

Orice marfă ce nu Vă corespunde o primim înapoi!

La cărți și rechizite școlare cumpărate contra plată sau ramburs, Vă acordăm 10% reducere!

Vă atragem atențiunea în special asupra caetelor noastre, cari au o execuție foarte frumoasă ca exterior, cu copertă groasă și cu foi din hârtie velină, în toate filagele începând cu 6, 8, 10. etc. în toate liniaturile; dictando, caligrafie, aritmetică și albe cu prețurile începând de la Lei 1, 2, 3 etc.

Iată tabloul sumar al manualelor aflătoare în depozitul nostru:

1. **Abecedare:** Dr. Stroia — Crișan și soții; Petrescu — Dan; Stan — Ciorănescu; Dulfu — Cristescu; Chelaru — Ghiță; Nisipeanu.

2. **Cărți de cetire pentru cl. II—VII:** Petrescu — Dan; Dulfu Chelaru; Sadoveanu — Stan.

3. **Gramatici:** Petrescu — Dan; Spulbereanu; Gârboviceanu — Chelaru.

4. **Aritmetici:** Petrescu — Dan; Dulfu, Biciulescu; Spulbereanu.

5. **Geografii:** M. Sasu (Geogr. jud. Alba); Petrescu — Dan; Dulfu — Cristescu; Costescu — Stoinescu.

La cerere putem servi și cu manuale de alți autori.

Rugându-Vă pentru sprijinul prin Onoratele D'Voastre comande, Vă asigurăm, că le vom efectua spre deplină mulțumire.

Vă salutăm cu toată stima.

Cooperativa Învățătorilor
AIUD.